

Novus tractatus de de
cem Plagis paupertas
tis fratrum minorum.
Hic ab aliquibus nun
cupatur Bonus pastor

Prima pars.

Esequitur tractatus de decem
plagis pauperum fecit inioy.
Ab alijsbus dicitur bonos pastores

Prologus.

Omnia pastores testes
lo pastore ipso qd lo
lus est boni dicitur aiaz
sua ponere pro ouibz
suis suis tripliciter
Dico lupos arcedo et scdo oues
illas qd scabiose sunt sanato. et ter
cio sanas ad optia pascua minas
do et pascido. Ut autem ostendat boni
pastoris exercere tres tractatus
los copiosus. In pmo qd b. dicitur
ta oia vincit. lupos et vulpes
accere studui. In scdo qd dicitur
ena marie oues deuotis pa
no nutrire voluit. In tcio ho s.
pni ad curandou oues scabiosas
cura apposit. In oibz aut pmo
recurreo ad te virgo maria. i me
dicina oim et medicu iuueniorat
cullidi ut dare digneris. bñ sane
ere scabiose oues in ordie inioy.
et ut oia mea sint ad tua glia
et ut tui ingenij habeam memo
ria diuinitate tractat. Iste in tres
pces iuxta tres fillas tui facit
mi nos maria. In pma preiur
ca pma fillab ponet maria. In
scda iuxta scdas fillas ruit abut
peta i maria. In tcia iuxta tcia
fillab argumetabiliter coera ma
rima et coera in ea. Prima pars
manet idem sed scda diuinit
capa et capa p rados stelle ma
rie. Tercia ho didit p argumē
ta. In fine tñ scde pñs ponit p
capa decē plagę qd quasi coera
re sequat ex dictis capitulis. O

maria virgo meo aspice tota.
Esequitur pars prima in qua
ponitur maxima hec.

Et attendit fecit ad
doctrina qd data fuit
illis a beatus ioh. pa
tre frascisco in pmo
ca. regule. scilicet qd
ad tres in oi dubio et in oi dabo
p cōsuetudine et obseruancia et dif
finitione erat recurridu nūm
ignozantet paupertate quā dōus
cū nec scidisset i plagas et seru
pulos in quos inciderunt. Hec
maxima pñs. In sequētibz et
enabitur. Sed nūc declarabim
breviter aliqua. Et pmo scidū
qd in pmo ca. et qd est oim alio
cū fundamētū ex pñte ostendit
scitū pater nō qd ad xpm in suo
euāgelio loquēte. Et ad honoriū
xpī carni regulā approbat et
declarantē et ad se fraci. cū bñ
ueris suis tñb. loquēte est apli
cū dñi frater minor nō debet
ignozare qd tota sua et a xpo et
pñt bicario est accipienda. et sol
ille seruat regulā et regule pau
peratē qd seruat ea sicut xps do
cuit et xpī bicarius declarauit et
scitū fraci. obligauit. Et qd in
oi dubio et nō videt ea ad qd
se obligauit. **E**scit pars scda
q. Capitulum pñm de quidita
te paupertatis. **E**t Radius pñm
In mari habemus in
hac scda parte colū
ta i maxima. Et pñ
mo scidū qd xpm in
euāgelio dedit i do

Secunda pars.

lūi paupertatis qditate scitū fraci
tū. addidit paupertatis vilitate
papa vero xpī bicarius addidit
paupertatis exēplariatē. et bene
qd nā qd papa ecclesie gregē ac
cepit pascendū et regendū merito
debit ordinare ut volētes bñā
euāgelicā seruare. ita illā ob
seruare qd est et lūi mīdi et sal
tere. In de scdo pñe fraci. cū
nūm non sibi soli vīuere sed et
aliis pñcere vult dei zelo dicit
Chil. aut in euāgelio posuit
quorū paupertatis qditate coer
nēma scitū fraci. cū addidit obli
gatione alia. b. ad paupertatis
ilitatē spectantia. papa vero sup
addidit alia. b. ad paupertatē exē
plariatē pñtētia ut in de cāticū
gradiū pñneret ad alcedōdū i
scptū i domū paupertatis euāge
lice. hec aut ps verlat. cūca hec
talia. scz quiditatem/vilitatem et
exēplariatē paupertatis. i. o. soli
pñtētia ca. **E**t Radius scidū.
ho etā tamē quas
dā ad dicēda facti
lūis capieda notet
scitū in arbitrio
est cuiuslibet fundato
tia regle et religiois pñtētia
ālmū et euāgelio sicut et euā
gelicis et aliis et similit in sua re
gula vel cōde talia ponere et tra
dere obligatorie vel tñ monito
rie obliq. cuiuslibet pñtētia obligatō
te qd habeat oculos ad pñtētia
dū et ca de qd erit sermo cadat
sub rubrica de obligatōtibz vel
soli sub rubrica de exhortatōtibz
et deuotionibz. Si enī frater mi

no nō attendat ad duo gñā obli
gationū errabit sepe. nā aliqñ
obligatur formaliter/aliqñ solū
pñtētia manifeste pater i cle
ricus et dicit in se. d. aut obliga
ri formaliter qñ ex bñ et cōde sui
bōti est obligatus sub pena pñi
mortalis. Sed obligari ex cōde
renti est qñ fidatōr hospitāo ad
dit solū scidū dūctus ad
pñtētia obligatōne i etā ponit
Exēplū b paupertate ad quā fraci
et etā formalitē tenetur i de tēpe
cātia in cibo. i. de silitio in dōbo
et hmoi q i ppositio dicitur scitū
dacie vīritas eo qd ad obseruā
tiā illaz q obligat mēu scitū
de istis aut scidū dūctus. s. vīritas
datur etā talis. Secūdaria vīritas
nūq obligat formalitē nisi in ca
su bñi scz a fidatōre posita est i
sua etā sub obligatōne formalitē
et tñ nota q cū de et bñi est bñ
paup nō cadit sub obligatōne for
malitē paupertatis bñ intelligit et
pñtētia vīritas paupibus q in etā
obligatōne ponitur q oim ma
ria dāt in sequētibz declarabū

Radius tertius.
Sicut de scidū dūctus
ad declarādā paup
tatis aduātē/vilitatē et exēplariatē
Et ne item i equos
no notādū tripliciter legim paup
peratē. vna est oim xpianorū
q excludit alienū et scidū dūctus et
ppriū. Alia est monachorū et
multorū religiosorū q excludit
alienū et pñtētia sed includit cōde

Sicut de scidū dūctus
ad declarādā paup
tatis aduātē/vilitatē et exēplariatē
Et ne item i equos
no notādū tripliciter legim paup
peratē. vna est oim xpianorū
q excludit alienū et scidū dūctus et
ppriū. Alia est monachorū et
multorū religiosorū q excludit
alienū et pñtētia sed includit cōde

Secunda pars.

Ha habet etiam licet nichil habeant in speciali. Tercia est finis minorum qui excludit alium speciale et generale in eludat solū simplicem facti vñ. Quarta est bona. secunda melior. Tria optima quā pgo maria elegit vna cum filio ei vñ satis patz extra. debet. sig. exult. libro vi. i. Cle. c. vi. e. si.

¶ Radus quartus.

De hac optima pertate que euāgelica dicitur et de eī plagis petunt fratres a me ut scribā. Etiam pzo qua quidamque dīfīnīenda illō modo quo dīfīnītionē quidamque in talibz pos sūt dari. bīcūm qd ad clare inueniendā paupiatas quiditatē oī pmo pīderat qd aliqua virtus et ad ppositū loquēdo qd paupiatas euāgelica potest duobz modis declarari. vno modo p acc. Alio modo. p obiecta. habet. enī cognoscitur per acc. et actus p obiecta. Nos hecō declarabimz. Sicutqz dico. bñ quo ad obiecta. bñ qd sūt quāqz que paupiatas cōcernit pīcipalit. scz domīnium politīcū/possessio politīca pīpīetas politīca vīstutē politīcā et vīus iuris politīcī. Hec autē quīqz abneqat paupiatas euāgelica et a se abicit et se expīat et denudat ita qd de catīdīs quiditatē paupiatas euāgelicē remittat quīqz pīctus et semper viuere i hac valle miserie de nō suo et pīpīter hoc vocat pau pīetas euāgelica mendicatūa

Nā medicare est de nō suo bīctītare ut in sequētibz plenī dīcemus mariā dante. Querat for te aliquis quid est ius vel domīnium politīcū. quid possessio et sic de alijs. Respōdo. de hīs qz qz multa et subtilia et varia dīcūt a legīstīs canonīstīs hīo logīs sed pzo nūc bīcīentīam gēdo pīuī expēdit pīpīositū dico qd ius politīcū ē ciuile quod fertur super pīdicta quīqz pīcipalit pīmo cōcernit rē. scz cīdīs vīū rei. Quo ad rē pau pīetas euāgelica excludit dīnī possessionem et pīpīetātē. Quo ad vīū rei excludit vīū fructum et bīū iuris siue ius vtēdi et in cludī solū vīū siue iure qui vīdītur simplicī facti vīus et sic in sū ma quīqz excludit et vīū solū includit. Ut autē illa clare vīdeantur notandum qd ius ciuile in duobz pīcipalit vīdēt cōsistere scz. in faciēdo de rē in qua quis habet vīū sicut sibi placet puta dādo vtēdo cōmūtādo et hīōī. ideo talis potestas dī domīnium possessio abneqat qd non impēdiatur ab altero et pīpīetas supradīctā de domīnū nō habet sicut pīet in possīdēdo. Secūdo si alius a homīnō de ipsa rē faciat contrā vīlītatē domīnī puta accīpiēdo denūdēdo vīstūpando tunc cōspīcit actio domīnī in iudīcīo pīstam repetēdo et vtēdīcādo. Ita pīet igitur minorz renūciatē omīi iuri nichīl aliud est qd nō possēs quibus vīdētur dāre

Secunda pars.

aut emulare et si cīs auferantur sine iuste siue iniuste nō posse ex pīerī iudīcīo siue repetere aut bīdīcare patet igitur qd nec sūt illī nec bīstīctuarī nec vīctuarī nec possēsores nec pīpīetari non tānē nūc dico qd renūciatē acīrit iuri vel vīū naturā nā fratres hec dīo habēt bīstīctū et pīngūioz qd bī iuris quibus fructuarī. Et pzo se fructū accīpere et similiter pzo alius puta vtēdo vel dādo sed bī qz nō potest nisi pzo se solo fructū accīpere. Petet forte lectoz quid sit ius naturale. dico qd ius natura le in pīpīosito dīctur quo quod libet viuens potest vī rē ad cōseruatiōē sūi esse siue vīte. Et illud dīctur etiā ius diuīnū qd a deo oī viuētī cōcedīt vt patet qd dī. pīmo. vīctīqz deus. Ecce dīcti nobīs oīem hīcām affecīt sicut sēmī sup tēvāet vīuīesa lī gna que hīit in sēcīpīs sēcīe nīcī generis sūt vt sūt nobīs in eīca et cunctīs animāntībz terre omīqz volucel celi et vīuīes nīcī que mouentur in terra et in ābz est animā viuens vt habeat ad vtēdū. Et hoc infero qd tānē hī habet ius autē ī grano quod comēdit qīī frater mīnoz in pa ne bel cibo quē māducat ī nīcto sed qd tam autē qd frater mīnoz iuste comedat non iure vel iustīcia ciuīlī et politīca sed naturā et diuīna semper vtēdo ius re naturā et diuīno modo pīdicto tam multis alijs modīs salēt accīpi qui nō seruāt vel non sūt necēssarī pīpīosī pīpīosī

peras igitur euāgelica ē quo quis volūtarie semper vtitur et nō sū accīpiēdo sūā mēā et tūpī politīces ciuīlīter bīctī ē.

¶ Radus quintus.

Dīctā autē dīmīnōne paupiatas euāgelicē bōle elīcīt dīpplīcīte sequēdo in hoc domīnū auctōlī. scz ratio ne ē auctōritate. Suppono tū pīmo qd circa eādē materiā pīst accurrere vtutes diuersē. vīlī circa vī possessā quēdāqz sūt illa qz bel cībz bel īndūcīō bel domī que sūt naturāles dīctīe scīdūm aristotēlī pīmo politīce bel pīctū in naturāles bībīdēm dīctī. cōcurrunt paupiatas tēpīcātā sūfīcīētia humīlītās et alīe virtutes. vīlī autē illas nec pīat nec moderat nec actat paupiatas sed alīa virtus. Exēplum pīctīe hoc circa cībz. paupiatas enī pīat domīnū a cōmēdē. nō sūī. paupīes autē bīctī nīcī nec moderat paupiatas nec quo ad quātītātē nec quo ad quātītātē sed hoc est altero. virtutis scz tēpīcātē que pīctīat cībz cōsīdēratā cōdītiōne pīone et vī quātītātē pīdēratā cībz alībīdē ne vīet cībz moderatē collīgīt ex tīcīo cīctīco. Exēplū aliud cīctīabēdīstī qm ē dīnī pīat paupiatas ē. Nobīlī nō moderat nec quo ad bēctīstīatē. scz quo ad quātītātē moderat īpīm hīlītātē. qd et sūfīctīstīatē vīlībī et abīctīs in agīs cēdēdō ē hīlītās qd paup

Secunda pars.

Quo ad numero sitate aut mode
ratum quid situs qd & phis suffi
cientia gnomat qua sit de suffi
cientia necessaria. Quia situs nos
possunt? & ratione appellare.
Et hoc sit? & sunt opposita resp
sunt cib? vel bestiarum ab? ho
mo aut sine sua sit que no. Vbi
aliqui paup exera? alii no. Istis
igit? vtrius? & dicit alius circa di
uitias exis? sub? paupas domi
ni? respicit? hui? vero no respicit
sz eu moderate acat? & limitat? a
lie secundarie situs pur decet et
cogruit. Et ideo dicit? qd paup
tas altissima est? essetialiter i
omnino abdicat?e iuris & domi
ni? oim recti? & oim diuitiarum. In
actione vero & limitatione vi?
essetialiter no est? sit? imo acci
dit pauprati. Quod pbo duab?
rationib? hna a post. altera a
posteriori. Igit? a post sic pbo.
vbi diuitis no constituit diuitem
sz solt? ius aliquod i diuitis ha
bere. ergo paupras vbi no duat
circa diuitias sz o? ius abdicat
Et sit? da id est? e? pauper
es? & nichil habere. Vt circa a po
steriori sic. paupras est? fuit al
tissima & in summo gradu habuit
quicqd pmet ad eam paupra
tis? sz no habuit vbi pauperes
sumo nec quo ad cib? nec quo
ad bestiarum nec quo ad domi
ni?e dicitur. Immo ioh. baptis
habuit magis vbi pauperes cui
erat cib? locusta & mel siluestre &
aqua potus eius? dicit? fuit tunc
ca de illis canoicor? & erat ei do
m? de ier? hui? aut? hois erat ma

ducas & bibos et erat dom? tunc
ca inco?uili desup? contera per
totu et hospitabat in domo simo
nis et marthe: ergo v?us paup
no est de ratioe paupratis. vel si
sit iohannes erat paupior xpo q
de fete restat dicit? vultus fone
as habet? ad. sed? fili? aut? hois
no e? Itaq? qm in domo marie
& marthe caput suu reclinabat de
facto sz no de iure hoc faciebat
vt ex hoc ostenderet qd? altissi
me paupratis no consistebat in no vi
reb? sed in abdicatione iuris et
diti? omnis rei. Et hinc finit? cor
dat duplex autentica autoritas.
pma est. secunda scdis apostolice
de pma dicit? in cta ca. quinto. fra
tres michi sibi appropinquate
mhi ad. vbi nulla mentio de vi
paup. sz tunc de no appropin
a cib? ta in speciali qd i cor? id
subdit. nec? illa celsitudo altis
sime paupratis ad. vt ex hoc ipse
immut altissima pauprati? sola
abdicatione diti? oim recti? con
stare et no in no vi reb? vel fete
cie vel moderate. Secunda au
toritas est in declaratioe missi
nicolai terti. que ait? qd abdi
catio proprietatis oim recti? ta in
speciali qd in cor? meritoria est et
scd? qua xps vbi pfectis ostendit
sibi docuit & exemplo firmavit
Et vbi de no loquitur de actua
li vel moderate vi? et? super
oia iudicio meo facit. Cte. b. di
cens in tua declaratione s. ex p
missis hoc modo & p missis au
tem succeruit no parum scriptu
loia istio iter fratres. vbi? vbi

Secunda pars.

ex sue regule pfectione obligat
ad ar? et tenu? seu pauperes vbi
erit quibusda ex ipis credenti?
et dicit? qd? sicut quo ad diti?
erit habet ex voto abdicatione
arctissima ita ipis quo ad vsum
actiuo et exilitas maxima est
indita: alius econtra asserenti?
bus qd ex pfectione sua ad nul
li vbi pauperes qui no expimas
tur in regula obligatur licet te
neatur ad vsum moderatu? tempera
li sicut et magis ex cōcedenti qd
eteri xpiani volentes itaq? nos
cōsentiant? dictor? tunc promi
dere quieti et his altercationib?
sine dare declaratioe dicimus qd
fratres minores ex pfectione
sue regule specialiter obligatur
ad actus vbi seu pauperes qui i
ipor? regula cōtinetur et eo obli
gationis modo sub quo cōtinet
seu ponit regula dictos vbi. di
cere aut? sicut aliq? asserere vbi
tur qd hereticis sit tenere vbi pau
perem includi vel no includi sub
voto euangelice paupratis pfecti
profumo et temerarium iudi
cariis.

Radius sextus.

Querit lector? vt
non turbetur ima
ginatio tua pro
pter illa sba que
videtur contradictoria sz inclu
di vel non includi sub voto pau
peratis. nam sequens exempli
clar? veritatem manifestabit.
Adoniam igit? causa exempli

hominis. Quere hui? albi si de
ratione hominis. certis est qd no
stant tunc omnes homines et
sent albi. Quere ena vtrum al
bum sit contra rationem hois.
Certis est qd non alias nulli ho
mines essent albi. Album igit?
nec est de ratione hominis nec con
tra rationem hois. sz est sicut acci
dens qd potest inesse & no inesse
sue includi et non includi in es
sentione hominis: ita est de vbi pau
per respectu paupratis euangeli
ce qd nec formaliter includit
tur nec formaliter excluditur.

Radius septimus.

Altera tenent le
cter? ne perturbetur
i hoc quod sus
pra dixim? sz se
cundum declara
tionem ele. teneri ad multes ac
tus cum tamen pmisseramus
q pauperes euangelice non ha
bebat nisi vnicuius actum pui
cipalem. sz renunciant? omni
vbi? & iuri politico et tamen di
cebat? clementis dicto. s. Ex pre
missis declaratioe dicimus qd fra
tres minores ex pfectione sue
regule specialiter obligantur ab
actis vbi seu pauperes qui in
epistolam regula continentur et
eo obligatoris modo sub quo
continetur seu ponit regula dictos
vbi. et hoc videtur valde con
traria sz tenet? ad vni? tati?
teneri ad multa sed facile soluit?
et verba clementis cogitentur.

et pensetur. Non enim dicit frater
minores ex professione pauper-
tatis teneri ad artos usus. sed
dicit eos teneri ex professione sue
regule et beati est sicut etiam tenen-
tur ex professione sue regule ad
castitatem ad obedientiam ad di-
nitium officium ieiunium et hu-
militatem dico ergo resoluatur q
erit ubi paupertatis euagelice
nemo tenetur ad castitatem vel
officium dicitur et humilitatem
soli tenetur formaliter ad vni-
solum actum scilicet renunciare omni
iuri politico. Ad istum tam actum
multi alii consequuntur scilicet quinq
qui consequuntur quintus obie-
cta. Multa enim sunt et otiosa
sed operatur dum oportet alias
hic non esset. Sunt igitur illi
quinq actus a cepti iuxta quinq
obiecta unde prius actus est re-
nunciare omni iuri politico. se-
cundus omni possessione politico.
tercius omni proprietate politico.
quartus omnibus fructibus politi-
co. quintus omni usui iuris
politico et isti intelliguntur in illo
vno verbo dum dicebamus qd
paupertas euangelica renunciat
habet omni iuri politico et civili et
sic patet paupertas declarata tam
per obiecta q per actus quod su-
perius promiseram. addemus
tam sequens articulum pro au-
thentici elucubratione dictorum.

¶ Radius octauus.

addimus sequentem
radium ad elucida-
tionem dictorum de
virtutibus. scilicet de

sue amicitie. Accessorium enim
non solum sequitur naturam prin-
cipalis sed etiam multum iunat
et ferit ad conseruationem prin-
cipalis. Unde notandum q bonus
castitatem bouet ex edecatu ab-
stinentiam huiusmodi cibis et
huiusmodi dicebat enim rex for-
corum scilicet ludouicus q solet
in deliciis castitas i diuitiis pie-
tas et in honoribus humilitas pe-
dicatur unde ad paupertatem
holites omnia ista applicare dis-
mus q sicut bonus castitatem
tenet ad fugiendum concupiscentiam
et consilia et oia verba in honesta-
quia ut ait apostolus corum
pnt bonos mores. collo. praua te-
netur etiam ad fugiendum fustas-
tiones thoroas. et. et ad vber-
cundia et ad non discurrendum
per domos sic bouens pauper-
tatem tenetur ex condescendit ad
fructus paupertatis amicitias que
ulla iunat sicut sue sorores. Sec-
birtutis paupertatis amicitium
humilitas austeritas parsimon-
tia. Multum de abominabi-
libus mundi est pauper superbus
et vna de abominabilibus clauis
est pauper delicatus. Ergo bonus
paupertatem tenet ex condescendit
ad humilitatem et ita ut induatur
dicitur ad parsimoniam et austeri-
tatem et ita ut nolit epulari lau-
tis et ideo considerandum q sicut
non leditur virginitas intrinsece
in annexis ledetur nisi duob
modis sicut nec paupertas ledit
intrinsece nisi duobus modis quod
videat scilicet ut dicit Aurelius

q birtutis essetialiter existit in
quodam exteriori priuatio existit in
terraliter priuatio in exteriori fuisse
se aliquam delectationem deperere et
in aliquo positum interiori for-
maliter puta infirmo proposito
nam expectandi humilitatem de-
lectationem in his duobus existit
existit hic? birtutis existit nec
aliter amittitur nisi aliquo ex his
duobus amittat. Sic hic? paup-
tatis existit in quodam exteriori
priuatione puta in abdicatione do-
minii ois rei et in quodam interio-
ri positum puta in ieiunio proposito
nam aliquid ius vel dominium in re
aliqua habet sed et in hoc munda-
do tam adueniens et peregrinus.
Hic? paupertatis amittit-
tur nisi aliquid istarum vel utriusque
amittatur et ideo q quinq vicia
sio in usu paupertatis non corrumpit
nec essentiam minuit. Unde pau-
per habet beates preciosas vel bo-
lens ut continet cibis delicatis
ledit intrinsece temperantiam et hu-
militatem inquantum in eo ipsa pau-
peritas si sit in mente omnimoda
abdicatione iuris et dicitur illius rei
vel factis potuit potest igitur ex op-
bus predictis dari quatuor diffi-
nitiones paupertatis euangelice talis
paupertas euangelica est hic?
heretica qua propter deum renunciat
biator et a se abdicat ois ius et
diffini politice temperantiam de no-
suo q ois pauper euangelice? em-
dicitur birtute dicit dante maria.

¶ Capitulum secundum de vir-
tute paupertatis.

¶ Radius vltimus.

Diffini superiorem et
pitulo declaramus
mus paupertatis
quid sit et suos
quinq actus sine his paupes
res consequens est iuxta diuisio-
nem supra positam de declaramus
paupertatis birtutem et actibus
suis. Dicebatur ei q ipse posuit
paupertatis quid sit. Sed frater
ciscus addidit obligationem pau-
peritatis birtutem et papa super
addidit paupertatis exemplari-
tatem qui vnde ista non confide-
ratur in errores incidit. Istam
sub pena peccati mortalis tenen-
tur fratres ad paupertatis qui-
ditatem ad paupertatis birtu-
tem et ad paupertatis exempla-
ritatem intelligendum de birtute
et exemplaritate q tenentur eo
obligationis modo quo regula
et declaratio birtutem et crepla-
ritatem ponit. Necesse est
igitur declarare actus pauper-
tis a facto fratre in euange-
lio acceptos et i sua regula obli-
gatione positos credi enim q sa-
pientia est seruare paupertatis qui-
ditatem sed balde est difficile ser-
uare paupertatis birtutem et ex-
emplaritatem. Itaque si dicitur scilicet
scilicet de scilicet paupertate euangelica
q vni dicere non possit nisi adiu-
uaretur a suis sororibus? id est ab
aliis birtutibus? precipit et ita et po-
sunt sub obligatione formali et
stricta quinq actus? quib? birtu-
tes et pauperes quos ois fundam-
sup paupertate euangelica sue sus-
per actum paupertatis euangelice?

ut dicitur? cōstitit in renūciatōe
ne oīs dñi s̄pōzalis. vñ sic ut
paup̄tas excludit dñitatem quā
q̄ dñia sup̄ declarata sic pau
peritas s̄cāritas et minoritas ad
dēdo excludit quinq̄ vñ? ceterū
nec p̄nt fr̄es mīozes vñ sine cul
pa mortali quinq̄ vñ? etā illis
hoc phibēte p̄m̄ vñ? s̄pōzalis
dicit vñ? pecunie et denarij
Secūdo dicitur vñ? calculatōe
p̄nt. tertiū? bestimatio p̄cioz
quartū? equoz. quintū? p̄curator
vñ? sic possum? diffinire paup̄
tate euāgelicā p̄nt ad ea q̄ fue
rūt addita obligatorie a s̄cō s̄cā
cisco. paup̄tas minoritas est vñ
tas q̄ habentē p̄fectū heroyce
et renūciare facit meritorie nō so
lū oī iurj. sed etiā actui siue vñ
quitaplici s̄cō vñ? denarij. cal
culatōz bestimatioz p̄cioz et
quoz et p̄curator. Iuxta istos q̄n
q̄ s̄pōzalis sumit quinq̄ plage pa
peritatis mīoz q̄ declarabū
tur infra lucide elucidante nos
virgine maria.

Ca. de exēplarietate paup̄tatis.
C. adūs p̄m̄us.

Estat ut declarem?
exēplarietate quā pa
pa seu sedes aplica
sup̄ addidit obligatō
re blva addita a
s̄cō s̄cācisco? et iue
nio q̄ sedes aplica quinq̄ sup̄ ad
didit penes q̄ sumunt alie quinq̄
plage paup̄tatis mīoz q̄ habēt
in clemē. Et vñ. Et sunt hec. Pri
mo de nō solum non habēdis
sed etiam nō s̄pōzalis reddēdis

Secūdo de nō assistēdo in curijs et
p̄cessib? Tercio de nō habēdis
vñ? habitadīs ecclesijs quasi car
thedraib? Quarto de nō vidēdis
p̄cioz s̄cāritas ornāmētis ecclesijs
siue localib? Quinto de nō ex
quēdis testāmētis et vltimis vo
luntatib? et fuerūt aliq̄ qui s̄cō
p̄cessū q̄ cū vñ? ius sit s̄cāritas vñ?
est eadē ratio et causa q̄ etiā in
telligitur nō solum de vltimis vo
luntatib? s̄cō etiā de matrimonij
et s̄pōzalis et q̄bus p̄pter exē
plarietate debent fr̄es abstinere.
Cū enī fr̄es sint lux mundi sal
terre et in ecclesia positi et ad reli
gionē istā vocati vt saluē fias
et alioz atas debet cauere de
cit papa ab oī eo quo heretici
hoies q̄ habēt de exteriorib? iur
dicare scādā s̄cāritatē iudicari
fr̄es trāsgressores sue vñ? hoies
autē seculares maxime cōsiderāt
et aspiciūt ad bestes et bestimēta
fratru ad loca s̄pōzalis puta ad
cōuent? et ecclesias fratru. Ad bo
na s̄cō ad quē? sup̄fluous vel ad
reddit? et vñ? ad ornāmēt
s̄cō s̄cācisco aurea vel argentea ad
opera fratru siue act? et officia
p̄nt s̄cō s̄cāritatē se negatōis se
cularib? et vñ? ad ornāmēt
s̄cō s̄cāritatē nuptijs s̄cō et p̄cessib?
O quot fuerūt et ordine scādā
et quot mala eueniūt q̄ s̄cō te
his se s̄cō s̄cāritatē. C. Ra. scōs.

Enes sup̄dictos
quinq̄ actus siue
vñ? exēplarietatis pau
peritatis accipiunt
alē. s̄cō plage pau

peritatis itaq̄ possum? diffinire
et paup̄tate exēplarietatis. Hoc mō
paup̄tas exēplarietatis loquēdo de
exēplarietate a papa instituta nō
de illa q̄ est a s̄cō s̄cācisco super
euāgelicā addita obligatorie
quē? enī paup̄tas habet s̄cō exē
plarietate: sed p̄sāter attribuit
pape p̄pter causā supra posita.
Dico ergo q̄ paup̄tas exēplarietatis
est s̄cō heretica qua q̄s volūta
re p̄pter salutē aiarū abstinet a
reddēdis? curijs et p̄cessib? eccle
sijs sup̄fluous et p̄cioz localib?
et a testāmētis et vltimis volūta
tibus. Qui autē desperat et ter
ribus facere vñ? diffinitionē s̄cō
gregari tres p̄iores diffinitos
nos dicim? q̄d paup̄tas euāgelica
in summo gradu est vñ? heresi
ca qua q̄s renūciat q̄m̄p̄li et iu
ri politico et duplici vñ? eorum
alijs alijs xp̄ianis cōcessis et lre
cto et q̄ hūc decuplīcē vñ? s̄cō
cauent euade secur? et paup̄tate.
C. Secūdo de decē plagis paup̄
tatis et p̄mo de plaga denarij.

Dicim? q̄d docet ex su
pradictis posset elis
cere decem plagas
paup̄tatis s̄cō vñ?
et p̄m̄us p̄m̄us il
las explicare vñ? p̄rio supponen
dū est sicut declarari et tractari
quidā veritas omnia vñ? et
oīs obligatio ad p̄ctū mortale
qua obligatur fr̄es mīozes ex
p̄ctōe s̄cō p̄ctū ex declarato
ne sedis aplica cui p̄ctū est sub
iectus oīs frater mīoz Imagi
noz p̄terea q̄ aliq̄ me largi et

larati iudicabit in sequētib?
aut vero s̄cō mīoz et s̄cō p̄m̄us
loquēdo. Quid? respo dco: q̄ amico
larco et amico s̄cō s̄cō s̄cō s̄cō
vñ? vñ? agnoui illā p̄hōs
nozare et s̄cō Et p̄ctū curam vñ?
esse curandū credidi de iudicio
fratru. Qd vñ? obsecro vt cōf
fideat oīs q̄ nemo iudicare vel
iudicari debet de mortali p̄ctō
nisi vñ? constat q̄ sit cōtra legē
vel b̄ ordinatōe sue ecclesie
vel op̄inōe concordē doctorū
theologie. Hereticorū est et dā
nare matrimonij vt plen? laus
dare possunt celebratum siue vñ?
gratias statim. Nos vero ratho
licū dīcēs laudam? Et tñ vñ?
gratias matrimonij antepōn
imus. Et cōsōm̄ter in p̄posito
p̄ferimus q̄ paup̄tate in alioz
gradū obsequiā s̄cō s̄cō dānam?
q̄ illā obseruāt in gradu licet in
feciori quē bouet. Nā enī cadit
sub voto discepto s̄cō in summo
q̄ vñ? et qualibet vñ? p̄ctō
cere gradualit p̄nt satis habē
tur extra de her. Ab nēm i cle
p̄nt enī status esse possit in s̄cō
mo non tamē p̄fessores illius
status. Vñ? suppositis venia
m̄us ad declaratiōē p̄m̄e plas
te. Ido qua declarata et curā
da quattuor terminoz declara
tiones p̄ponem?. Terminū s̄cō
denarij pecunia/amie? sp̄nalis
et necessitas de duob? p̄m̄is s̄cō
m̄us quōdo quid sit denarij? et q̄
pecunia istā p̄ctō est op̄inō cōm
que s̄cō quattuor magis s̄cō
et resolutioe p̄nt capio dico q̄

Secunda pars.

scdm mentē declarationū & des-
criptiō. impressio facit denari-
os et ideo dicitur denarii pecunia
numerata sed scriptio facit pecu-
niam ita qd ois res ea intentione
data vel accepta vt p ea aliquid
ematur vel soluat a vt distrahatur
dicitur pecunia qd loco denari-
orum illa. Quod ad scdm immū
scz qd dicatur amici spūales scdz
etiam. Responso qd hīs diebus qd
multi sūt patrici sūt amici spiri-
tuales et prothodoloz. Multi gar-
diani dicunt habere amicos spi-
rituales qd habent thesaurarios
episcopales. sū amī spūales
de qui amore deuotiōis quā hēe
ad frēs dat vel datā administrat
pecuniā pro necessitatibus. sū
idē sequit qd frēs recurrēt ad
aliquē vt mediante pecunia det-
emat eis aliquid vel aliqua qd sunt
eis necessaria recurrūt ad ami-
cum spūalē. Si vero recurrēt
ad eū p suis necessitatibz habē-
dis sed nō eo aio vt mediante pe-
cunia hoc fieret licet talis ami-
cus emeret pecunia ea qd petunt
a seibus tamen non esset amic-
spūalis scdm etiam sed deuor-
ordini. Quod nota qd valet ad
multas questiones. Et hoc vide-
tur nicholaus tertius dixisse i sua
declaratione dum dicit eo aio vt
distrahatur ita qd sit bonus gardia-
nus petēs panem ab aliquo &
alter vt comedat. Admīs erit ab
amico spiritali re pectū vni-
gardiani et non respectu scdm di-
scdm quo patz qd aliqis potest esse

amicus deuotus ordinis et non
amicus spūalis accipiēdo ami-
cum spūalē proprie scdm regu-
lam. qd solt denarii vel sola pecu-
nia est qd facit aliquē dicitur amic-
spūalē sicut sola intentio vt dicit
in religio minorū facit pecuniā
et sola auctoritas gardianorū
precipiēdo vel mādando ius
vendo qd sic vel sic emat vel sol-
uat facit qd de amico spūali sit
benefar? loculari? vel thesauri-
arius epālis pteoz vt ista malle-
cent et cūmūtur. Quidēam
piter de quarto terminā scz ne-
cessitas de qua sepe in eis de de-
rationibus et statutis sit mēto
vnde sequēdo declarationes se-
dis aplice qd habentur in vi. et
ele. de her. significatiōe dico qd
quadruplex potest distingui ne-
cessitas. scz pterita p pēlens in
gēuens et futura. pterita scz
de rebus pteritis vt qd sunt sol-
uenda debita p officiis iā con-
stutis vel pāmis iā emptis et
hūmā. pterēs dicit qd equalit-
frēs egent panem vel alia re ita qd
non est locus expectationis. In
gēuens qd etiā dicitur immūis
de qd necessitas immer de p pū
quo et ita sentit scz nō sit actus
licet saltem in toto vt qd minus
minatur ruinā vel qd libz sunt
semitis delicti vel obliuiscit a hū-
iustodi et de hac solet dicit qd al-
quādo habet tractatum temporaliū
auterum quia scz nō dicit im-
pore potest expēdi? sicut in edic-
tatione ecclesiarum vel libris

Secunda pars.

vni et huiusmodi. Aliquādo ve-
ro non habet tractatum temporis
auterū vt decoquere cibos fras-
trum accendere ceceros vel can-
delas in missis facere vel laque-
re stamineas a huiusmodi sūt
a necessitas dicitur qd de ea nō
cogitatur nec sentitur licet pūa
gineat in beneficiis qd habebit
mus in futuro multas necessita-
tes sed nescitur quas. pterita
ducentiū qd solet etiam distin-
gui de necessitate nature a de ne-
cessitate persone. pūma dicitur
qd frater vel moxietur vel be-
nē sit frater incidere in grauē infir-
mitatē vel debilitatē nisi sibi p-
videretur. Scdm vero dicitur
pūot persona importat statum
vel officium puta qd talis frater
habet predicare confessiones au-
dire vel aliquid hūmā quod non
posset debite exercere sine tali
re. Et sic dicimus qd libz sūt ne-
cessarii in choro p officio diuino
qd scz sine illis debite nō posset
pluri officia diuina. Et similit-
qd libz sūt necessarii scolasticis
et predicatoribz. pterita est no-
tandi qd solet etiā distingui de
necessitate corporali a spūali. Et
dicitur spūalis qd sine illa non
posset fieri aliquod grāde bonū
vel euitari aliquod mali grāue
sicut dicimus qd necesse est nros
benefactores et amicos a paren-
tes venientes ad nros conueni-
tractare charitativē et hylatē.
Necessitas corporalis secundū
philosophos et theologos prin-

cipalit dicitur respectu trāi scz vt
habeatur vestimentis et alimētis
& domū? sicut domicilii. Et nō nota
qd huiusmodi necessitas cibi po-
test intelligi vel de necessitate trāi
us fratris vel totius punitatis
sicut. s. benedictus voluit in sua
regula qd i cōmunitate imitatio-
rentur fratres diversa fecer-
la qd nō omnes fratres habent
vni appetitum et sic non oibus
est necessarius vnus cibus pū-
terea sūme est notandū qd neces-
sitas in cibis tractum minorum
nū qd sūt apud bene sentientes.
et regulam ad intentionem facti
fratris capientes obligatiōe
modificati. Nam de omnibus
cibis intus et foris licet frater
manducare licet aliquando san-
ctus bona ventura desiderant i
troducere abstinentiā a carnibz
in conuenitibus. vnde credo ses-
cluso tamen semper scandalo qd
sine peccato licet non cūmāto
exemplo et merito ita licet recu-
tere ad amicos spirituales pro
gallina sicut pro lacto. pates qd
necessitas in habendo quid mō
ducemus aut quid bibemus nō
est qualificata vel modificata
scz qd solum debeamus vti tali
et tali. et nō tali et tali cibo. pū-
suppositis veniamus nunc ad
repositiones quatuor questio-
num. vnde primo quero. hēe
petere vel recipere pecuniā sit
morale dico bene petere sine quā
cūmque necessitate petere vel res
cipere pecuniā est morale.

Secunda pars.

helarius/cum in p'dictis casibz
ad determinatā necessitatē
p'edictā per aliquē pecuniā esse
di contigerit concessā pecuniā
rogari possit a fratribz q' si qd de
ip'ia pecunia/habita necessitate
determinata. Insuper i' p'edictis ipe
cōcedēs q' residuū p'fate pecu-
niē in res alias vel p' alius feni
necessitatē cōvertat. Quo nō
cōsentiente p'dictis: ip'm residuū
si quod fuerit restituitur eidem
Caneat ergo f'res q' sollicite se
coaptent ut nō p' se f'res p'cedi
cōsentiant/ q' verisimiliter effi-
cari possit rem necessariā p'p'o
qua pecunia ip'a cōceditur bali-
tura. Videtur ergo papa hic cō-
cedere q' si dāns cōsultet q' tras
mitti possit. modo quo sāt p'au-
lus sātēbat collectas ut patet i'
scritbz ap'ostolorz q' liceret dum
modo eēt pro subditis q'a nō li-
cet vni gardiano petere pecuniā
am vel mittere alteri quia regu-
la nō cōcedit nisi p'lati & solum
pro suis subditis p'curatorem
elemosine pecunie. Idē p'au-
lalis potest i' tota p'uicia p'p'o
huius sibi subditis et gardian' p'
f'res subditis. Quo ad elemosi-
nas indeterminatē oblatas/ si
cui cōter sit q' f'res faciunt q'
stas de lignis/oleo/but' p'p'o/ & ca-
seis et h'mor et similibz q' frā-
tres petāt elemosinas pecunie
stas indeterminatē. scz dicendo.
Habeat' aliqua necessitatē sed
nō exp'imit qualem. Videtur p'
habite q' gardianus p' mittere
gardiano o's elemosinas op'e

pra pecuniaria. nām licet f'elime
noxi de quod licet xp'iano speli
nisi sit sibi p'hibita p' regulam
vel declaratiōe ap'ostolicā. Et
autē nō videtur p'hibere nisi de
elemosina pecuniaria. Quarto
quero. vtrū recipere missas p'p'o
q'bus dantur elemosine pecunie
sit licet p'p'e perquis p' interposi-
tā p'sona. Respōdit. Idet ex
iā dictis. Nā si f'res & gardian'
celebrātes missas velint auctoris
tātute vti illa elemosina missa
sum ad modū quo vtrūq' b'z
p'p'a vtri de suis amicis sp'ialit'
claret q' peccat' mortaliter. quia
recipit pecuniā p' interpositam
p'sonā. Nec video q' diab'ol' sub
illoz b'z potuisset inuenire ad
faciendū q' honeste gardian' f'res
tres recipiāt pecuniā p' interposi-
tam p'sonā q' per amicos sp'ia-
les hui' p'p'os et p' deuotōs vel
deuotās p'sonas pro missis cele-
brādis. Licet enī gardian' immo-
rati et zelosi possent in diuibus
p'edictis se sacte habere: tamen
rara est hec actus. Sunt p'eterea
alie b'ie multe a diabolo vel a ma-
licia sūm inuenire ad honeste pe-
cuniā recipiendū ut fratres p'p'o-
tius videatur mercatores/ q' in-
nozes sicut patet de nutritiis
p'ozos/agnos/ovēs/gallinas/
colibās vaccas & boues. Quare
cōsequēs fuit ordie habere et
quos et equos mulos et mulas
alinos & alinas currus et quas
dūgas quāq' nō est numerus.
Et o'ia p'cedunt quia f'res nō
esse paucis cōtenti: sed abundat

Secunda pars.

ut quod ad tibi et possit bestimen-
tu et homilia sine edificia mo-
re dicit. Videm' enī dieb' istis
nouissimis fecerē totā recolectio-
ne o'lonis p'dictā chozū lugentē
paup'atē fientē. quia gardian'
et f'res nō cessant edificare q'istas
p' edificis procurare. et hodie
q' b'nā cōstruit et crastina d'c
destruit. & quod b'n' gardianus
fecit b'z p'cepit successor' d'icū
destruit. Imo quod cum laet'
mis eēt dicendū iam gardian'
et fratres aliqui dati sunt in re-
p'obum sensum dicentes illū
gardianum non esse ydoneum
qui in conuentu nullum fecit no-
uum edificium cū tamen secūdu
deum marian et frauciscum il-
le solus est ydoneus qui non a-
met edificium s'z chozū qui nō
sequitur solum s'z officium d'icū
nam iuxta illud. verbum xpi p'
mā querite regnum dei &c.

Et de secunda plaga. tertia et
quarta simul. scz calciametozū
bestimentozum et equozum.

Ica t'ortasse lector
cui simul de his tri-
bus plagis et b'ie-
tibus q' de aliis ag-
cum tot transgre-
ssos in istis inueniantur. Res-
ponso. Semper ut potui duo se-
ctus sum. scz regulam ad lit-
teram et sedem ap'ostolicam. Et
quia littera regule inter quinque
b'ias et actus paupertatis aliter
loquitur de istis tribus/aliter de
aliis duobus. ideo aliter et ego
scripsi. & queris. Quomodo

aliter loquitur. Responso quidā
regla dicit & loquitur q' frātes
b'iant sine p'p'io et de non re-
cipiendo pecuniā per se vel per
interpositā p'sonam absolute et
sine additione. Et de aliis tribus
scz q' nō habeant calciamenta et
q' non debeant equitare/et q' nō
habeant nisi vna tunicam cuius
caputū. et alia sū caputū. Quia
ista tria sunt qualificatiō p' mī-
scz nisi in necessitate vel infirmit-
tate et secūdu loca et tempora
et frigidās regiones. Idē quia
sedes ap'ostolica dedit p'lati mī-
nozi interpretatiōes duozū / scz
q' habeant iudicare qū sit necessi-
tas/ & que sit bestimentozū bilitas
totū iudiciū dimittit sup' cōscien-
tias p'latoz. Nā certū est q' o's
subditi sunt tū in cōscia quo
ad istos tres actus / si p'latoz
sequatur iudiciū/ cū sedes apli-
ca illos (ut dicitur) fecerit iudi-
ces super iudiciā necessitate et
bilitate. Et credo q' sancte fecit
sedes ap'ostolica alias o'io to-
tus semp' fuisse in diff'ionib'
cōtensionib' scriptulis et fanta-
sis. Quilibet enī abundat in se
lo/uo et quod unus dicit neces-
sariū aliter iudicat superfluum &
quod unus iudicat bile/ aliter bi-
at esse p'ciosum. Ideo p' pace o-
dinas sancte reliquit sedes apo-
stolica iudiciū p'lati alias b'is
essent plene fratrib' minoribus
ad sedem ap'ostolicā discursu-
bus et recurribz. Et ex hoc in-
fero q' frater vniū in vno con-
uentu sub vno gardiano qui lau-
di.

Secunda pars.

q^l interpretatur necessitate vel vi-
litate est in i^o in conscientia h^um^oi
v^o dobi esset in p^umo subno
gardiāno strictius interpretante.
Et quo apparet q^u nulla via se-
curior potest esse fratri^o subdi-
tis q^u in istis simpliciter credere
et obedire p^latis et nulla pericu-
losior q^u in i^o p^o sentit et con-
tradicere p^latoz iudiciis ad
quos solos est datū de his duo-
bus scz necessitate et veritate ius
dicare. Si vero excedat gardiā-
nt i^o sic subditi secūdu cōsiliū scō.
quarto distinctione cū p^latū
expectet tēpus visitationis s^u ad
viciū quincialis vel generalis
et tū laborant ad depō-^oitionem
salū gardiānoz. tamē debent
interim tū p^latētia obedire in ra-
libus In illis vero in quibus nō
est datū iudiciū gardiānis se-
quantur subditi fratres regulā
ad litterā secūdu declarationē
apostolicā sup^oapostitam.

¶ Sequitur de quinta plaga scz
procuratorum.

Dicatur dup-
plex inuenitur in
ista scilicet de bo-
nis nouicioz p^o
pter ista verba regule capituli
secundo. Cauent fratres et eo-
rum ministri ne solliciti sint de
rebus suis tēporalibus. et decla-
rauit sedes apostolica istam sol-
licitudinem tripliciter ita q^u fra-
tres peccant moraliter si indol-
cant nouicios vel suadeant noui-
cis vel solant illis q^u sic vel sic
faciāt de bonis suis. Q^uot fra-

tres perbunt animas suas p^oz
pter h^um^oi procuracionem. In
placet hic ponere tria sedis apo-
stolice. Dicit enī sic papa clem^os
quintus in cle. Eruī. sepe allega-
ta. s^u p^los aut considerates ac-
tē/inredisse scitū frāciscū / sue
regule professores quos sumas
uerat in maxima paup^oate / ab-
affectū sp^laliū tēti ipoz ingredi-
entū p^o dicta verba sp^laliter stēti-
liter elogare: vt p^lum est ex par-
te fratrum ipsoz receptio ad or-
dinem sancta et purissima appa-
reat et ne aliquo modo oculi b^o
derētur habere ad bona oculi tē-
poralia s^u ad sp^los tū diuino sic
uitio inācipandos: dicimus om-
nino debere tā ministrōs q^u fra-
tres ceteros a dictis inductioni-
bus ad b^oi dādum s^u uasione
necnō et a bandis circa distri-
tionem conciliis obstinere s^u p^o
hoc ad timentes deum statim al-
terius mitti debeant non ad fra-
tres: vt bene cunctis pateant et
se tam salubris instituti paterni
zelatores seduli et perfecti. Per-
namus ad secundam procurā-
tionem de qua habetur ca. quarto
regule. que est respectu alio-
rum a nouiciis scz respectu secu-
larium et quero. Vtrum frater
minor aliquid procuret vel pro-
curata donans sine licentia sui
p^lati peccet mortaliter totiens
quotiens procurat et donat. Res-
ponso. Sēper cōmenda memo-
rie q^u aliud ē procurare elemosinā
pecuniaria aliud elemosinam co-
mesticiā nā de p^lma patet manē

Secunda pars.

esse dicto ca. quarto et. q^u ois
pcuratio ē phibita b^oi petunt
aliqua a frāb^o mediū pecunie ha-
bēda. In nō video qū duo p^lite
p^o p^lmo etiam. secūdo declarā-
tione ē. apostolice q^u f^les nō de
p^latū h^um^oi pcurandū. Dicit
triā. p^lo necessitatū s^u i^o i^o i^o
et alius t^lib^o / idēdis p^o amicis
p^latēis ministri tū c^ustodes sol-
liciti curā gerat. masticā illā de
monū excludit tū deinde p^lte
dera quomō āp^lat se. apostoli-
ca q^u etiā itelligit de necessitatē
b^o alius p^o tēpoze occurrētib^o. J^l-
lis duob^o intellectus videat b^oi ē
intergāt inter f^les sine licētia
p^lati talia pcurātes. Aduertat
etiā lector ppter illud verbū do-
nās q^u fratres minores nō p^lnt
nare nec mutare nec emere nec
pendere nec aliquē arācū cui
lē aut politici facere. In p^lte
hoc papa q^u est d^us rerū ordinis
dat licētia dādū minuta sub hac
forma. de lib^o aū mobilib^o sen-
paci balētib^o liceat ex p^lnti nā
p^latione t^lib^o pietatis seu de-
uotionis intuitu vel p^o alia ho-
nestā s^u rationabili causa obreta
sup hoc p^lus supioz suoz licē-
tia iuxta quod iter f^les in g^lali
del p^latib^o capitulis tā de ip-
lis reb^o bilib^o seu parā balētib^o
s^u eadē baloze q^u parā licētia scz
a q^u et qualiter sit habēda et tē-
tāt ordinatū intra et extra ordi-
nē alius elargiri. Necessarium
videt hic q^uere p^o intellectu pleno
h^u plaga. b^ota tales f^les p^lu-
tates in p^latū. J^l. p^lo licē-

ē ad hoc q^u f^les nō sit p^latū
b^ota reb^o q^u b^ota tripliciter en
quaz s^u iplic^o facti b^ota h^uit duo
redēt scz canonistas s^u theolo-
gos. p^lmo q^u b^ota reb^o p^lato scz
te. secūdo q^u b^ota p^lato p^latētia
s^u nisi alit scitā s^u scitā p^lato
nū accipiedo p^latētia p^latū scz
ente sine de re scita f^les sūt p^lte
grē. sed credo q^u h^u clax sit itell^o
tē de p^lato scz itē b^ota obsta-
tū ē itelligē de p^lato p^latētia. Et
itē q^uo itelligē q^u p^lati p^latē-
ant āp^lte f^les possint licite b^oi re-
bus q^u b^ota b^ota et durū dice-
q^u oporteat p^l licētia petere. p^lā
videt sufficere q^u p^lati nō phibe-
ant. J^lstio. Nec q^uo nō p^lte
cidat nisi vidcam^o p^lmo de du-
plic^o p^latū scz volūtatē p^latoz.
p^latū itē itē scz scz itē. s^u i^o i^o i^o
p^latū alius locis: q^u tū duplex ē
act^o volūtatē p^latū. s^u b^ote eo
nolle. p^lā nō velle p^latū ē p^latū
viciū. q^u nisi forte aliā velle lo-
qui de p^latū p^latū remi-
so q^u de velle mala fieri. Sed
hoc nec fecit p^latū nec placet
hoc opinio scoto. vide i^o p^lmo dis-
t^li. et dicamus in p^latū. q^u tū
tres actus velle nolle et nō velle
scz itē dicit negatōes p^latū
Itaq^u videam^o p^lmo q^u sit obta.
a potest itelligem^o q^u q^uim^o scz
nū obta b^oi q^u mortificat s^u b^oi
scz mortificat p^latū s^u mortificat
p^latū b^oi. Itē argo b^oi b^oi
dea^o ē ista volūtas p^lati p^latū
quā attēd obta subitū d^uim^o
et q^u volūtas p^lati est triplex. scz
volūtas nolūta et nō volūtas.

Secunda pars.

Certū est autē q̄ penes nolitiā accēditur in obnīa s nō obnīa ergo cessat solum scire de volitiā et nō volitiā que p̄o nūc dicat p̄missiā iuxta theolōgos. vel toleratiā iuxta canōnistas. Dicunt enim theologi q̄ deus multa permittit mala. Et canonisse dicunt q̄ papa tolerat. Et de hoc dico. q̄ ad rationem obedientie non sufficit p̄missiā sive toleratiā. Alias meretricēs essēt in obedientia dei et pape. Tolerat autem papa meretricēs i ecclesia secundum augmentum ad evitādū malū malū scz adulteriū. Q̄ vitam p̄dicta notaret in obedientia dei et pape. Tolerant certe q̄ cum merore et dolore dico viderent multū q̄ vident sine obedientie merito. Religiosus enim qui sua importunitate habet obedientiam ad mandandum i aliquo loco vel ad evitandum ad civitatem vel ad visitandum parentes vel ad p̄dicandum vel ad confutendū. Ita q̄ superior nō dat ei obedientiam nisi ad sibi complacendum s ad evitandum maius malū putata ne apostaret vel pacem convulsus turbet et h̄mōi. Certe talis religiosus non plus est in merito obedientie q̄ meretricēs i merito obedientie pape licet nūc tēcā de peccato vtriusq̄ quia certum est q̄ fratres nō peccāt modo quo meretricēs Et per istā p̄sentē cōfessionē q̄ multi p̄phibitos fratres p̄prietarij eo modo et p̄pter eandem causā p̄pter quā

dicimus q̄ sunt sine merito obedientie. Ut autē p̄dicta ad vultū tatem fratrum clarior videantur et fratribus evidenter patet at q̄tum elongantur a deo a sancta paupertate et a sua vocatiōne et perfectione. placet hic ponere quinq̄ domicellas dñe paupertatis que semper dominā suam sequitur et prima dicitur spes. Necessē est enim q̄ ex quo quis renūciavit omnibus bonis tēporalibus q̄ speret in deo et taceat oculos suos in dominum q̄ nutriet eum. Secūda domicella dicitur mendicitas. Necessē est enim pauperem in deo sperantē facere quod in se est et non tentare deum ideo querit victum s de situm modo sibi convenientiā dicitur mendicatio. Et autem triplex mendicitas / vna ostiā p̄nitentiā aliter liberalit̄ cecidit. tertia labore manuali illam petit et recipit. Tercia domicella dicitur humilitas. necessē est enim ut qui de alieno vivit q̄ orantibz se subiciat et humiliter. Quarta domicella dicitur oratio. Pauper namq̄ liberatus est a mille solitudinibus quas secum habet annexas viciis et bona temporalia ideo officio clauō et sine solitudine orat pauper paucis se per contentus et super hac fundatur causa finalis paupertatis. cum enim paupertas sit viciū moralis licet heroica oporet habere at circūstātijs p̄cipue finis q̄ vbi vbi paupertas est bonū vbi deo liberū facit et quietū. Quia

3ª pars.

ita domicella ē pape est enim paupertas tollat her duo vocabula meriti et tū p̄ sequēs pape habet est oibus q̄ est nullo potest litigare et p̄p̄ri i iudicio. Et credo q̄ bonū ē ad itelligētiā p̄dictā adde vñ de vitali patri. Legit q̄ quidē obtulit cuius pau p̄sentem pecuniā dicens. habe pecuniā q̄ tēmisisti. cui respondit se nē p̄b̄ septuaginta annos auferre intritorē venis. Ecce multum tēpore habēs i infirmitate nichil indigui deo tribuere et me pascere. et nullo modo voluit pecuniā accipere. multi fratres sūt modice fidei et fidei tēpore et fidei i q̄stia granatilis vbi naris q̄ in deo in maria et i tā angustis.

De sexta plaga scz redditū. Ista hac plaga agnoscenda et curanda. Quero vtrū repugnet paupertati minime hēre redditū. An et papa in cle. scriuit. q̄ q̄mū redditū dices. Cū q̄mū redditū inter imobilia cēstare a iure ac h̄mōi redditū obtinere paupertati et medicitati repugnet nulla dubitatio est quin tibi q̄mū redditū quoscuq̄ sicut et possessiones vel eorū etiā vñ et nō reperitur cōcessū. recte vel habere cōditione tēpore liberata nō licet. Credo autē q̄ redditū h̄mū declarationis p̄cedit ad mendici euangelici q̄ sunt sicut aduenire et p̄p̄ri in hoc cōsilio nichil p̄nt habere sicut vel

firmū. dicitur enim sicut et p̄te habiti q̄ scz res nō potest auferri habenti. dicitur firmū et pape te habētis quia scz nō potest impedi habēs / q̄n ea donet vel exbiatur q̄ scz habet ius i re sibi recte. patet autē manifeste p̄ supradicta q̄ talia derogat paupertati euāgelice. vtrū q̄ scz tenetur evitare nō solū quod malū ē viciū quod habet speciem mali. et per sequēs nō solū redditus sed etiā quod habet speciem redditū. Ideo notādū q̄ redditū sūt duplices scz formales de q̄bus dicta intelligitur alii sūt virtutes de quibz est dictū et sūt in quaduplici differentia. p̄mo scz habēdo hostes et vīneas vñ bi quāt sūt medicitate. secūdo tot legata vel relicta in testamētis q̄ nō habēt necesse p̄ totū ānū mēdicare. vel tertio tot cōgregare blada vna et h̄mōi q̄ sūt medicitate alia possūt p̄ totū ānū vīne quarto habēdo agnos et oues succellue succedēs vñ sēp fides habēat carnes recitēs / gallinas apes / porcos / vaccas / colūbas / Respōdet de hostis vīneis et cre do item de p̄tatis sedes apostolica in dicta cle. erui. extra de p̄fig. p̄. sig. v. licet vero nō solū sit licitū / s̄ etiā multum conueniens rationi q̄ fratres qui in lahoribus spiritualibus orationibus et studiis seculis occupant hostes aliquos et arens habent competentes ad recollectionem et intendunt ad seipsos post labores huiusmodi corporealiter debuerūt

Secunda pars.

Debet non et ad habenda necessaria hospitalia p. scriptis h. t. hospitalis aliquos vt colatur olera ac alia hospitalia vt scio distrahantur necis abineas repugnet sue esse et ordinis puritati s. om. q. dicit p. de ceteris n. declaravit ac etia ordinavit q. si talia ad usus p. prime dictos vt puta ager vel vinea ad colendum et co. in illa fructus legarent p. om. modum, res a tali receptione abstineant cu. hec etia premissa habere vt p. fructus suis t. p. habere ad natura et forma p. uentum appropinquat. Quo ad legata dicit Nicholas tert. declaracione. Spiritus qui seminat, s. ad hec q. fratribus ipis interdum inblimus volutatis sub diuersis modis nonnulla legatur nec expresse qd de ipsius agendum sit in eis vel p. decessorij nostroz declaracionibus continetur: ne in ipsa debetari coningat in posteru p. uidento legatur et fratru consensu p. precamendo declarant. ordinamus et dicimus q. si testator modum s. om. q. fratribus eoru co. ditione inspecta recipere no liceat exprimat in legato vt si legaret fratribus vinea vel ager ad ecolendum, vinum ad locandum vel similia verba in similibus pro. t. et aut modos similes in relinquendo secureret a tali legato et p. receptione p. om. modum fructus abstineat et per hoc appareret q. non possit per legata habere aliqua signa in suis perpetuis

t. p. nec etia possit habere capellas vel co. fraternitates in suis ecclesiis inlibi i. h. oia sent spualia et sine obligatione fratru. Si vero modum licet fratribus in legato testator expresse scribit si dixerit lego pecuniam pro fratribus necessitatibus expendendam vel domum agrum vineam et similia ad hoc vt per certam personam vel personas idoneas distrahatur et pecunia de rebus ipsius accepta in ecclesia vel alia fratribus necessaria co. uentur aut in legato similibus modis vel verbis batur in hoc casu illud in omnibus et per omnia consideratis eoru necessitatibus et moderaminibus supradictis. Item ad fratres seuari decernimus qd per nos est superius ingressus pecuniaris elemosinis declarant. Quo ad co. gregationes dicti cle. s. Augustinus cum p. dicitur sanctus tam expleis vite q. fratribus fuit et filii diuine p. uidentem imitantes suos in deo iacentem cogitatus qui volucres celi patet q. non congregant in hoc nec fiamur neq. metum no eb. uerisimile voluisse ipsum eos habere granaria et cellaria ubi quotidianis medicacionibus deberent sperare transigere vitam suam. Quo ad agnos dico q. fratres valde imitantur opera secularium et longe recedunt a bestigijs patrum suorum. Nam quicquid videmus inter se

Secunda pars.

lares et a secularibus fieri quod no videatur inter fratres et sint a fratribus. Seculares habent granaria binacia fenacia et fratres similiter. Habent equos alios mulos et item fratres. Seculares nutrent gallinas columbas vacas porcos oues et similiter fratres. Seculares co. gregant et ibi habeant denarios et pecuniam sollicitam curam gerunt et fratres similiter. Seculares emunt vendunt mercatur ad nundinas vadunt et fratres similiter. Seculares litigant processus habent in curiis similiter et fratres. Seculares bene et laute bibunt et comedunt similiter et fratres. Vinum solum de est quia seculares brores accipiunt fratres beco accipere nec debet nec possunt. Taceo tamem quod taceret honestas subet nec mirum si castitas a multis recelent quia multi a paupertate recelant sine qua inter fratres castitas moram trahere non debet et ideo non video q. in huiusmodi animabus nutriendis fratres sint tuti in co. s. cibus siue illa nutriti fuerint in secularibus in locis secularium nisi forte quando talis necessitas et talis exemplaritas et talis discretio gardianorum esset de qua dixi plaga prima.

Deo gratias et marie.

De septima plaga scilicet curiarum.

at fratribus scilicet ex p. uislegio assistere in curiis pro functionibus vel canonica portione et huiusmodi. Hec ponder. sedes apostolica q. non licet. Idem est enim papa in Clementina. Exiit. s. amplius hoc modo. Amplius cum non solum quod malum esse dinoscitur sed omne quod speciem habet mali sit a his perfectis specialiter curandum. ex talibus autem assistentis in curiis et instigationibus cum de rebus agitur in ipsorum commoda conuenientibus videbatur huiusmodi huiusmodi patent de quibus habent homines indicare in ipsis rebus fratres assistentes aliquid querere tanq. suum: nullo modo debent huiusmodi huiusmodi et regule profectores se talibus curiis et instigationibus immiscere ut testimonium habeant ab his que foris sunt et puritate sancta et ciant sui huiusmodi ac per hoc cunctis tur scandalum proximum.

Secunda pars.

Bed forte dicit aliq. Licet non liceat ex regula tamē licet ex privilegio fratibus concessis a se. apostolica. Responso secundum dñm Alvarum de planctu ecclesie q nullo modo licet et credo q sicut non potest papa dispensare cum monacho ut habeat proprium sic nec cum cordigero ut habeat privilegium / et puto q clarum est oibus supradicta consideratibus. Cum enim fratres minores nulli ius et nulli dominium possint habere immo repugnat formaliter professioni sue / sequitur manifeste qd non sunt capaces allicuius privilegii cum privilegium sit privatum ius et ideo credo qd non esset tā contrarium statui fratribus minorum dispensari ut acciperent bñtiam gerent pecunias sicut q haberent privilegia puta ad habendum sepulturet bñtiam canonice positionis et humisimob. Spec meminit me legisse hñd privilegia esse concessa fratribus / sed ordinatiss a se. apostolica q episcopi / a aliis quibus committitur habeat facere qd fratres non pñentur elemosinis et canonica positione et hñd. fratres per eo et auaricia succellu tēporis bñtiam parant sibi officium episcoporum / litigant ipsi et assistunt in curiis et prosequuntur in populi persona ius ut dicunt suum / cum in veritate nullum ius habeant. Et ideo in hñd pñs transgreduntur statum suū et vulnerant plagam statum inenarrabilem mortali. Abs

uerat tamen lector ne fallatur in equivoquo qd privilegio duo sunt genera. Quedā sunt privilegia bonorum tēporalium habedorum. Alia sunt respectu bonorum et gratiarū spūaliū concessarum. ut lucrari stationes et indulgentias hñbis celebrare in altari portatili et hñoi. Certum est autē qd dñs Alvarus loquitur de privilegiis pñi gñis non secundū cū vates minores sint talia privilegia maxime capaces. Et hoc pulchre ostendit bñt sancta illa virgo clara que pape voluit sibi dare aliqua privilegia ad habenda vel conservanda aliqua bona tēporalia / respondit hoc vñs velle privilegium ut absolveretur a pñis suis et conferuaretur in perfecta observantia sue pauperatis Et per hoc potest intelligi illud de duplici genere bullarum apostolicarū. Alique enim impetrantur bulle ad succedendum partibus ad habendos redditus et hñoi et iste sunt bulle bñse et plures fratres voluerunt esse de hñoi bulla. Alie sunt bulle regule et conscientie in eadem ad perfectā observantia regule scdm cōscientia cuiusmodi sunt omnes bñte fratibz observantia et familie. et ideo laus est nō parva scñbus de familia esse fratres de bulla / qz hec tēla vñs sūt realiter bz fratres de bulla scñs de ecclesia fratres de regula. ¶ De plaga octava et nona simul scilicet ecclesiarum et ecclesiasticorum ornamentorum.

Secunda pars.

Ro hac duplici plaga simul agnoscenda et curanda. Quedā dñi vñ casus ex serico argēto vel auro sit prohibitum fratribz in nobilibus. Respondet papa Clemens dicta cle. exui. f. Quis dicit sic. Quāvis etiā paramenta et bñta ecclesiastica ad honorem diuini nominis ordinantur propter quod oia ipse fecit deus tamen qui absconditorū est cognitor et ad animi sibi ministratūm sepsi et pñcipaliter non ad manum non permissa sibi vult serui qui sñoi seruitorum conditioni et statui dissimaret. Propter quod debent eis sufficere paramenta et bñta ecclesiastica decentia in numero et magnitudine sufficientia cōpetenti. Superfluitas autē ac nimia pñciositas vel quāq pñciositas / hñs siue in aliis qui bñtūq non potest tēporali possessioni et statui cōuenire. Quidā dicitur pñciosum curiosum vel superfluum habetur infra tertia parte in solutione secundū argumentū. Nam pro nunc concludamus q pro securitate conscientiarum fratrum esset sedes apostolica cōsultanda super hoc articulo qz regula ad istam tūq pñt obligatorie bñtiam in religione minorum quoad ornamenta ecclesiastica. Vñ sedes apostolica videt arctasse duo super regulā scz quo ad igitur in monasteria et quo ad pñciosum statum in ecclesia et ornamentis ec

clesiasticis. Et credo q scñ fecit q sumus lux mundi et sal terre et quia etiā maxime imminet periculum fratribus propter ingentem suam hñm et propter ornamenta et edificia sumptuosa sicut videamus qd non possit gardiam et fratres arctari et prohiberi a superfluis edificis et ab hñuismo dñgessibz et supradictis opnamenis.

¶ De decima plaga scilicet testamentorum.

¶ De hac plaga agnoscenda et curanda vñtem scñs se intrinsecantes et extrinsecantes nuptias et sponsalibus de testamentis et ultimis voluntatibz perent mortaliter. Quot esset dñtati si ita esset. Respondet papa et dicta Cle. exui. f. cūq dicti ordinis dñtēs hoc modo. Cumq dicti ordinis professores pro nulla re tēporali possint in iudicio experiri pñe dictis fratribz non licet neq cōpetit quin potius cōsiderata sui status puritate debent sibi fore interditi q de hñuismo de excommunicationibus et dispensationibus te aliquatenus intromittant: cum hec bz sepius absq litigio et cōsuetatione pecunie nequeant expediti. Vñ quia papa solū videtur loq de testamentis Quod vñtem idem sit iudicium de matrimonis. Et cū omnia iura dicant (bz supra diximus) q vñ est similis ratio ibi idem ius est statum vñtideretur q idem esset

Tercia pars.

subditiō de matrimonii sicut de testamētis. Item qz nunq in aliquo tractatu meo iudicant de peccato mortalitini i deus in dicitur per sua precepta. vel ecclesia declarasset per sua reſcripta. vel concors opinio theolo- goz sentiat per suas rēōs & argumenta non iudicabo nūc donec ex hno trisi predictoz cla- rius agnouero. scis qz tuti est et securus cauere et abstinere. Nam expertus loquor. Multa vidi i ordine scādala & turbatio- nes ppter duo scz quia fratres se intromittunt de nuptiis & ma- trimoniis contrahendis & de tes- tamentis vel codicillis conden- dis. Vt nā solū nos intromitte- remus et cogitarem quomodo placeremus i pō et matri ei? vic- simi marie. Amen.

¶ Sequit pars tertia et vltima que est argumentaria.

Iuxta tertiā syllabā sacramenti nomi- nis maria habem facere argumenta. Nūc vero sola tria faciemus que vident michi for- tiora. Nā alia fere oia tacta sunt in tractatu Veritas omnia vult- cit. Vltimum argumentum est a papa primo scz xpo. Secundum est a papa iohāne. xxi. Et tertium est a papa clemente quinto. Arguitur ergo primo sic Supra dictum est qd obſeruatōes eē debet marie adherere euāgelia et tunc determinationi sedis a-

postolice sed secundum euāgelii xps et apostoli habuerūt loculos igitur et. ¶ Secūdo sic argui- tur Iohannes. xxi. declarauit paupertatem euāgelicam non eātere dominio in cōmuni et qz xps et eius apostoli habuerūt ali- quid in cōmuni ergo falsa sunt multa parte secūda dicta de pau- peritate euāgelica. ¶ Tercio as- guitur sic Papa clemens dicens iminuit et declarauit q obſer- uatores regule non pūt habere ecclesias vel ecclesiastica omnia- menta preciosa et in hoc non sen- tuatur in statu fratris familie er- go ille non est literalissimus qz xps et apostoli habuerūt locu- los. Respōdeo simul ad duo pri- ma argumenta supposito licet non cōcesso qz papa sit se. apo- stolica. vnde dico qz papa Joh. xxi. nichil determinauit vltima- ta determinatione cōtra dīctas quod obſo clare. Nam finaliter cōueniūt in vni papa cū preb- catōibus et bna. Et frater berb- tinus cum minoribus et aliter. Super qua cōcordia sepe adm- ratūs sum maxime qz berb- tinus prius condemnat fuerat a sede apostolica. Ip quādā alia mate- ria et ipse ab ordine minorū pro- pter huiusmodi condemnationē recessit ad ordinem Carthusien- sem. Cum autē esset tempestas in or- dine minorū papa Joh. xxi. illum persequente misit iōs Jo. ad berb- tinū ad defendere. sciet opinione suā super supradicto articulo de nichil habendo in cā-

Tercia pars.

mani. Tunc scripsit berb- tinus opinionē suā et misit pape que appropata fuit ab ipso papa. qz cum de dei ordinatione & promi- dentia per illū restituta est par- ordinis immoſi per quem totus ordo minorū fuerat turbat. Vbi placet istam ipsius berb- tini hic inserere quā refert in sua cro- nica slichola glabergeo. Igit frater berb- tinus de casali q d- n- bus ipse vni Clementis quinti ordine Carthusien- interuenerat propter tribulationē quā in con- silio biēſch habuerat Anno dñi m. ccc. xxi. in quadagesima de- minia de passione Requiritus de mādato summi pontificis Jo. xxi. p. re. p. n. cardinalē bt de q- ſiōe de paupertate xpi hēuiter scriberet quod sibi hūi esset ter- nandus Respōdit frater berb- tinus ad q- ſiōē predictā qz nō erat. Nūc dēſi ſimpliſſiter affirmatiue nec ſimpliſſiter negatiue sed qz per duplicē diſſinctionē eligenda erat. Prāas fides i heretis reſpō- de. Vltimo diſtinguendum est de xpo et aplis qz fuerunt in dupli- ci ſtatu. fuerūt enī vniuerſalis eccleſie prelati noui teſtamenti. Et hoc habuerūt qm ad diſpenſa- tionē & diſtributiōis autopā- teſt- p dāo pauperibz & miſſis ecclie ſicut de aplis d- ſ. Et nega- te qz nō habuerūt iſtōm eē he- retici. Et de hoc nō qrit queſti- o nullus negauit ex iſta p- ſa- tiōis autoritate chriſti loculos habuisse. Scō pūt xps & apo- ſoli pñdetari bt plene ſingula

res & ſſidamēta pfectōis religio- ſe & pfecte mādī pēpores & glo- riā mādī & culcātes et xpi pñſia- de ſuperogatiōe pfectōis i ſeipſis obſeruatōes & oibz obſeruare vo- lēbūt dicte pfectiōis exēpla luri- da reſcribētes. Et qz hūi iſto mō habuerūt diſcripti diſtinguēdi eſt de duplici mō hūi. Quoz p- mus ē cuius amūdā quē modū hūi diſſimulē leges ſpiales dus- as eius ptes oñdetes i hec ſba. Ea hūi in nūis dicimur bonis in q- ſ hūis deſectiōis & nō hūis re- pectiōis hūiſus. Et ita p- qz qz hūi aliqd ciuilit & mūdane pñ deſede- ſia ab iuaſore & repetit a reſſore i iudicio a iudice ipſali. Et dicitur qz iſto mō hūerūt xps & apli res mūdanas & hereticū qz ē tra. ſ. euāge. Nā xps rex pacificus per- aplōs ſuos fecit ſilios paci ſepa- uit eos ab oī mūdano & litigioſo iudicio d- ſ. Et qz vult i iudicio te- cū glēdere & tūnicā tuā tollere p- be et et palliū. Item alibi ab eo qui auferit tibi veſtimētū et tu- nicā noli prohibere et qui auferit que tua ſunt ne repetas i quibz verbis xps remouet a ſe quā ip- ſe fecit quod docuit et ab apoſto- lis quibus hoc ipſi impoſuit du- plicem partem iur- ciuilit & mū- dani ſes deſectiōem habere et re- pectiōem deperdit. Et iſte mo- dus habendi proprie dicit in re- habere proprietatem et dominū- um bt quia chriſtus et apoſtoli iſto modo nichil habuerūt iſtus- co beatus petrus pro ſe et oibz aliis aplis ſicut bec paup dicit

Ecce nos reliquimus? oia et fecit sumus te. dicere ergo qd xps et apostoli isto modo habuerint propter pietatem et dominum in comune vel in speciali est hereticum et blasphemum in isto modo credo hoc sunt dicere fratres minores licet non bene distinxerint duos hos modos habendi. Secundo modo possunt haberi res spouales quantum ad ius nature vel ius charitatis fraterne. Et isto modo habuerunt xps et apostoli bona temporalia iure naturali qd ab aliis temporalibus possit ad sustentationem nature. repellit ista dicitur ne aliquid male sapient vel recoleat vel mundi pompam nutrirent. Et isto modo habuerunt panes vel pisces et vestimenta sicut dicit apostolus. Ius habentes alimenta et quibz regamur his grati sumus. Nec est aliqua professio vel aliquis consilium xpi quod prohibeat talem modum habendi sed quantum ad ipsum necessarium nature et ibi. Et ideo dicere qd isto modo non habuerunt est hereticum et sic credo qd volumus dicere fratres predicatorum. Nec est suspensio fratris obertini de quasi lecta in consilio ad quatuordecim pariter respondit qd cessum? ad cedule et fuit hoc pio tunc commendatum et approbatum. Hoc dixit obertinus Anno dñi m. ccc. xxi. die xxviii. mensis septembris paratus ostendere omnibz rationibus videre qd quicquid in contrarium est statutum diffinitum vel scriptum vel in disputatis

questionibus determinatis est hereticum et insanum et sacre scripture et determinationi universalis ecclesie inimicum. His papa auditus reconciliatus fuit ordini et omnibus prelatis ordinis excepto michaele de celsis et ei ad herentibus. Pater igitur quomodo intelligatur qd papa ppius scilicet dñs ier? habuit loculos et quomodo eius bicari? scz Jo. xxi. in telligebat. Ad tercium non dico remedium pro malis et tepidibus fratribus atqz paupertatem parum amantibus nec aliud consilium scire dare nisi illud quod accipio ex prima rla iuris scz qd sicut a papa obligatio opta est de illis ecclesiis et ornamentis qd similiter a papa non dico qd tollatur huiusmodi obligatio sed qd papa obligatione ad culpam commutaret in obligatione ad penam sicut fecit papa iustus quartus. Paulus describens vitam et exemplum paupertatis dicebat. Scio abundare et scio pauperiam pati. Sed tales miseri fratres mutant ambas propositiones cathedrales pme addentes aduerbium nimis et de se habent affirmatiua faciunt pna negatiua dicentes scio nimis abundare et nescio pauperiam pati. Unde pro fine operis dei fratres videat gradus paupertatis eius ad quos non obligatur debet in cacumine paupertatis p illis fratribus qui habundant debent in virtute. Notandum qd inuenio in regula vel testamento

sancti francisci vel in declaratione apostolica. b. altissimas voluntates paupertatis et nescio si possent excoigari altiores sub celo. Prima est de vestimentis nam dicit regula vilius vestimētis induantur. Secunda est de alimentis sine cibis nam dicit regula qd fratres non inducant homines quos viderint molibus vestimētis et coloratis indutos vti cibis et potibus delicatis. Tercia est de locis sine conuentibus scilicet nam dicit in testamento caueant sibi fratres ut ecclesias et habitacula et oia alia que populo consueverunt penitus non recipiant nisi esset sicut decet sanctitatem sicut aduenire et peregrini. Quarta est de ecclesiis de qua etiam in priori facta fuit mentio. Quinta est de ornamentis ecclesiasticis et de istis duabus viliis scz quarta et quinta loquitur declaratio clementis sicut supra posuimus. Quamuis autem sola prima cum duabus viliis sit sub obligatione alie non sub perfectione tamen debet omnes quinqz esse bonis fratribus paupertatis zelatoribus tanqz quinqz simul et calcarias et ascendant post patrem ipsorum et si uenerint prelatis omnes accedere debent donec videamus deum deos in syon. Scimus etiam qd in paupertate est latitudo intra quam sunt sancti gradus quos licet vario modo obseruat multumodo fratrum non declinando

infra ipsam latitudinem. Crescit etiam qd valde pauci sunt fratres ascendentes supra ipsam latitudinem et obseruantes paupertatem in gradu heroico et super peccatores. Pro quibus sic accedentibus et pio imperfectis bene ascendant et ascendentes perueniant in regnum glorie humiliter obsecro mariam virginem exemplar totius perfectiois eam gelice. quatenus ea tradat iungat exemplum totius regum inueniat seum cum maria matre eius. Amen.

Deo gratias et marie.

Explicit iste tractatus de decem plagis paupertatis fratrum minorum. Ab aliquibus dicitur Bonus pastor. Cōpositus a reuerendo patre fratre Gilberto nicolai ordinis minorum de obseruantia vulgariter nuncupatorum bicario provinciali fracie Impressu theotomagi per magistrum martinum moyon ane pio catum sancti Landi commorati ad insignia diuinitatis.

Mazda

Magister Martinus Morin.